

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES

ENSENYAMENT: PEDAGOGIA

CODI: 258004

CURS ACADÈMIC: 2007-2008

TIPUS D'ASSIGNATURA: OBLIGATÒRIA

IMPARTICIÓ: 1r. SEMESTRE

GRUP: M1 - M2 -T1

CRÈDITS TOTALS: 6 **CR. TEÒRICS:** 4,5 **CR. PRÀCTICS:** 1,5

LLENGUA: Català

DEPARTAMENT: DIDÀCTICA I ORGANITZACIÓ EDUCATIVA

PROFESSORAT: NÚRIA RAJADELL, NÚRIA SERRAT, FRANCESC LÓPEZ

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- Reflexionar sobre el paper que juguen les estratègies didàctiques en el marc general del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Identificar i conèixer les diferents estratègies didàctiques a l'abast del professional de l'educació per a portar a terme processos d'ensenyament-aprenentatge en diferents àmbits educatius.
- Analitzar diverses estratègies didàctiques en diferents àmbits vinculats amb l'educació formal, no formal i informal.
- Adquirir i aplicar competències vinculades a la creació d'estratègies didàctiques innovadores.
- Dissenyar i projectar una proposta d'intervenció centrada en una estratègia didàctica.

BLOCS TEMÀTICS O CONTINGUTS

1. Les estratègies didàctiques: concepte i dimensions.
2. Les estratègies didàctiques i els principis de la didàctica.
3. Les estratègies didàctiques en el marc del procés d'ensenyament-aprenentatge.
 - a. Les estratègies didàctiques i la seva relació amb els diversos elements que componen el procés d'ensenyament-aprenentatge.
 - b. Estratègies d'ensenyament – Estratègies d'aprenentatge. Concepte i diferències.
 - c. Les estratègies didàctiques dins l'àmbit educatiu formal, no formal i informal.
4. Les estratègies didàctiques: tipologies
 - a. Estratègies didàctiques centrades en el docent.
 - b. Estratègies didàctiques centrades en l'alumnat.
 - c. Estratègies didàctiques centrades en l'entorn.
5. El procés de disseny i desenvolupament d'estratègies didàctiques en diferents àmbits d'intervenció educativa.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

Principis de procediment

- Activar processos participatius en l'alumnat.
- Potenciar l'esperit crític respecte les possibles estratègies didàctiques aplicades a diferents àmbits d'intervenció.
- Analitzar de manera aprofundida experiències vinculades amb les estratègies didàctiques.

Estratègies a emprar

Les sessions presencials es dividiran en una part teòrica de presentació dels diferents punts centrals del programa i una part pràctica que permetrà l'anàlisi, el comentari i la discussió en petits grups.

Durant aquestes sessions es realitzaran diverses activitats d'aprenentatge per a l'aprofundiment dels continguts. En aquest sentit, les sessions pràctiques formaran part intrínseca de l'assignatura. Per a facilitar la dinàmica de l'aula i el plantejament general de l'assignatura, es disposa d'un dossier electrònic per a l'alumnat.

Com a activitats d'aprenentatge també s'han programat un total de 5 pràctiques específiques per a realitzar una anàlisi de diferents estratègies didàctiques desenvolupades en diferents àmbits. Cada pràctica anirà acompanyada de la seva posterior anàlisi i valoració en funció dels diferents elements desenvolupats durant l'assignatura.

Es desenvoluparan fins a 3 activitats complementàries en funció de l'anàlisi de necessitats realitzat durant els primers dies de classe i sempre en funció de les possibilitats existents en diferents institucions educatives.

L'alumnat disposarà de diverses **tutories** orientades al desenvolupament del projecte de curs, així com per al desenvolupament de les activitats d'aprenentatge.

Treball autònom de l'alumnat

El treball de l'alumnat consistirà en:

- Elaboració del projecte de curs.
- Lectura i anàlisi de bibliografia especialitzada en funció dels diversos continguts del programa.
- Cerca, descripció i anàlisi de d'estratègies didàctiques en diferents àmbits educatius.
- Elaboració de les diferents pràctiques d'aprenentatge.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENTATGES

- Criteris d'avaluació i qualificació

Els criteris d'avaluació es basaran amb aquells criteris que l'alumnat anirà adquirint en el moment de dissenyar i portar a la pràctica una estratègia didàctica. L'avaluació consistirà en:

1. Presentació d'un projecte de disseny d'una estratègia didàctica.

Puntuació: 5 punts.

Caràcter obligatori per assolir els objectius de l'assignatura.

- Anàlisi de necessitats sobre possibles entorns on dissenyar i aplicar una estratègia didàctica.
- Selecció d'un àmbit d'intervenció, una temàtica i una estratègia didàctica.
- Anàlisi d'exemples sobre l'estratègia didàctica escollida i anàlisi de bibliografia.
- Disseny i elaboració de l'estratègia didàctica.

2. Presentació de 4 pràctiques vinculades amb l'aplicació i desenvolupament d'una estratègia didàctica.

Puntuació: 1 punt cada pràctica

Caràcter obligatori per assolir els objectius de l'assignatura.

- Anàlisi de diferents estratègies didàctiques aplicades a diferents àmbits educatius, tant des del punt de vista teòric com pràctic.

Pràctica 1. Estratègies didàctiques i principis de la didàctica.

Pràctica 2. El cinema com a estratègia didàctica.

Pràctica 3. Estratègies didàctiques i publicacions periòdiques.

Pràctica 4. Estratègies didàctiques i institucions educatives.

Pràctica 5. Estratègies didàctiques i articles especialitzats.

3. Activitats d'aprenentatge a l'aula

Puntuació: 0,2 punts per a cada activitat

Caràcter obligatori per assolir els objectius de l'assignatura. Mínim de 3

- Al llarg del curs es realitzaran diverses activitats d'aprenentatge vinculades amb els blocs temàtics de l'assignatura.

- Acolliment a avaluació única

L'alumnat podrà acollir-se al sistema d'avaluació única, sol·licitant el document "Modalitat d'avaluació única". Aquesta modalitat inclourà:

- Elaboració d'una prova escrita sobre els continguts de l'assignatura.
- Elaboració de 4 activitats pràctiques que seran lliurades el mateix dia de la prova escrita.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

A.A.V.V. (2001): monogràfic "Motivación Escolar". Aula de Innovación Educativa. 101, 6-67

AEBLI, A. (1988): Doce formas básicas de enseñar. Madrid: Narcea

ANTUNES, C. (2000): Estimular las inteligencias múltiples. Madrid: Narcea

BELTRAN, J.A. (1993): Procesos, estrategias y técnicas de aprendizaje. Madrid: Síntesis

BERNAD, J.A. (1990): Las estrategias de aprendizaje: nueva agenda para el éxito escolar. Revista de Psicología General y Aplicada. 43, 3, 401-409

BISQUERRA, R. (2000): Educación emocional y bienestar. Barcelona: Praxis

BRADY, L. (1985): Models and methods of teaching. Melbourne: Prentice-Hall

COVINGTON, M.V. (2000): La voluntad de aprender. Madrid: Alianza CCUC

DE LA TORRE, S. - N. RAJADELL (1995): Estrategias de cambio en el ámbito social, a: GONZALEZ, A.P. - A. MEDINA. - S. DE LA TORRE (coord) (1995): Didáctica General: modelos y estrategias para la intervención social. Madrid: Universitas, 319-465

DELACÔTE, G. (1997): Aprender y enseñar con nuevos métodos. La revolución cultural en la era de la información. Barcelona: Gedisa

DELVAL, J. (2000): Aprender en la vida y en la escuela. Madrid: Morata

ESSOMBA, M.A. (coord) (2000): Construir la escuela intercultural. Reflexiones y propuestas para trabajar la diversidad étnica y cultural. Barcelona: Graó

FERNANDEZ, I. (coord) (2000): Guía para la convivencia en el aula. Madrid: Escuela Española - CISS Praxis

FERRANDEZ, A. - J. PEIRO (1989): Estrategias educativas para la participación social. Barcelona: Humanitas

FUENTES, P. - AYALA, A. (2001): Técnicas de trabajo individual y de grupo en el aula. Madrid: Pirámide

GADAMER, H.G. (2000): La educación es educarse. Paidós: Barcelona

GASKINS, I. - T. ELLIOT (2000): Cómo enseñar estrategias cognitivas en la escuela. Barcelona: Paidós CCUC

GILBERT, R. (2001): ¿Quién es bueno para enseñar?. Problemas de la formación de los docentes. Madrid: Gedisa

GÜELL, M. - J. MUÑOZ (2000): Desconócete a ti mismo. Barcelona: Paidós

HUBBARD, R.S. - B.M. POWER (2000): El arte de la indagación en el aula. Barcelona: Gedisa

HUBERMAN, S. (2000): Cómo se forman los capacitadores. Barcelona: Paidós CCUC

IMBERNON, F. (coord) (2002): Cinc ciutadanes per a una nova educació. Barcelona: Graó

- JOHNSON, D.W. - R.T. JOHNSON - E.J. HOLUBEC (2000): El aprendizaje cooperativo en el aula. Barcelona: Paidós CCUC
- JOYCE, B.- M. WEIL - E. CALHOUN (2002): Modelos de enseñanza. Barcelona: Gedisa
- LOPEZ RUPEREZ, F. Y otros (2000): Hacia una educación de calidad. Madrid: Narcea
- MARCHESE, A. (2000): Controversias en la educación española. Madrid:Alianza Editorial
- MAURI, T. - E. VALLS - I. GOMEZ (1992): Els continguts escolars. El tractament en el currículum. Barcelona: Graó
- MAYOR, J. - A. SUENGAS - J. GONZALEZ (1993): Estrategias metacognitivas. Aprender a aprender y aprender a pensar. Madrid: Síntesis
- McCLOSKEY, M.G. (1981): Teaching Strategies and Classroom Realities. New Jersey: Englewood Cliffs
- McCOMBS, B. - J.S. WHISLER (2000): La clase y la escuela centradas en el aprendiz. Estrategias para aumentar la motivación y el rendimiento. Barcelona: Paidós
- MICHELLI, D. (2000): Aprenda a confiar en sí mismo. Barcelona: Gestión 2000 CCUC
- MONEREO, C. (comp) (1993): Las Estrategias de Aprendizaje: procesos, contenidos e interacción. Barcelona: Domènec CCUC
- MONEREO, C. - J.I. POZO (coord) (2000): monogràfic "Competencias para sobrevivir. Decálogo para el futuro". Cuadernos de Pedagogía. 298, 49-79
- MORIN, E. (2001): Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós
- NISBET, J. - J. SHUCKSMITH (1993): Estrategias de aprendizaje. Madrid: Santillana-Aula XXI
- PALLARES M. (1993): Técnicas de grupo para educadores. Madrid: Publicaciones ICCE
- POSTIC, M. (2000): La relación educativa. Madrid: Narcea
- POZO, J.I. (1990): Estrategias de Aprendizaje. En: COLL,C. - J. PALACIOS - A. MARCHESE: Desarrollo Psicológico y Educación (II). Madrid: Alianza, 199-224
- POZO, J.I. - Y. POSTIGO (2001): Los procedimientos como contenidos escolares. Barcelona: Edebé
- RAJADELL, N. (2000): Estrategias para el desarrollo de procedimientos. Revista Española de Pedagogía. 217, 573-592
- SANTOS, M.A. (2000): La escuela que aprende. Madrid: Morata
- SASTRE, G. - M. MORENO (2002): Resolución de conflictos y aprendizaje emocional. Barcelona: Gedisa
- SEPULVEDA, F. - N. RAJADELL (2001): Didáctica general para psicopedagogos. Madrid:UNED
- SERRAT,A.(2005): PNL para docentes. Barcelona:Graó
- SEVILLANO, M.L. - F. MARTIN (coord) (1993): Estrategias metodológicas en la formación del profesorado. Madrid: UNED
- TAPIA, J.A. (2000): Motivar per a l'aprenentatge. Teoria i estratègies. Barcelona: Edebé
- TEJADA, J. (2000): Estrategias didácticas para adquirir conocimientos. Revista Española de Pedagogía. 217, 491-513
- TORRE, J.C. (1992): Aprender a pensar y pensar para aprender. Estrategias de aprendizaje. Madrid: MEC-Narcea
- TORT, L.I. (2000): Estrategias didácticas para la adquisición de valores. Revista Española de Pedagogía. 217, 515-541
- TRILLA, J. (coord) (2001): El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI. Barcelona: Graó
- ZABALA, A. (1995): La pràctica educativa: com ensenyar. Barcelona: Graó
- ZABALZA, M.A. (2000): Diseño y desarrollo curricular. Madrid: Narcea